Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0285

Euroopa konkurentsivõime tuleviku aruande (Draghi aruanne) institutsionaalsed aspektid

Euroopa Parlamendi 25. novembri 2025. aasta resolutsioon Euroopa konkurentsivõime tuleviku aruande (Draghi aruanne) institutsionaalsete aspektide kohta (2025/2013(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Mario Draghi 9. septembri 2024. aasta aruannet Euroopa konkurentsivõime tuleviku kohta (Draghi aruanne),

– võttes arvesse Mario Draghi sõnavõttu Draghi aruande tutvustamisel Euroopa Parlamendis 17. septembril 2024,

– võttes arvesse Enrico Letta 17. aprilli 2024. aasta aruannet „Much more than a market“ (Palju enamat kui turg – Letta aruanne),

– võttes arvesse komisjoni 29. jaanuari 2025. aasta teatist „ELi konkurentsivõime kompass“ (COM(2025)0030),

– võttes arvesse komisjoni 11. veebruari 2025. aasta teatist „Järgmise mitmeaastase finantsraamistiku koostamise tegevuskava“ (COM(2025)0046),

– võttes arvesse komisjoni 19. märtsi 2025. aasta teatist „Hoiuste ja investeeringute liit. ELi kodanike jõukuse ja majandusliku konkurentsivõime kasvatamise strateegia“ (COM(2025)0124),

– võttes arvesse Sauli Niinistö 30. oktoobri 2024. aasta aruannet „Safer Together – Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness“ (Ühiselt turvalisem – Euroopa tsiviil- ja sõjalise valmisoleku tugevdamine – Niinistö aruanne),

– võttes arvesse 9. mai 2022. aasta aruannet Euroopa tuleviku konverentsi lõpptulemuste kohta,

– võttes arvesse oma 4. mai 2022. aasta resolutsiooni Euroopa tuleviku konverentsi järelduste järelmeetmete kohta[1],

– võttes arvesse oma 9. juuni 2022. aasta resolutsiooni konvendi kokkukutsumise kohta aluslepingute läbivaatamiseks[2],

– võttes arvesse oma 22. novembri 2023. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks[3],

– võttes arvesse oma 11. juuli 2023. aasta resolutsiooni ELi aluslepingute üleminekuklauslite rakendamise kohta[4],

– võttes arvesse oma 7. mai 2025. aasta resolutsiooni liidu uuendatud pikaajalise eelarve kohta muutuvas maailmas[5],

– võttes arvesse oma 12. märtsi 2025. aasta resolutsiooni, mis käsitleb valget raamatut Euroopa kaitse tuleviku kohta[6],

– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklit 48,

– võttes arvesse ELi aluslepingute üleminekuklausleid,

– võttes arvesse aluslepingu sätteid tõhustatud koostöö ja alalise struktureeritud koostöö kohta,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 122,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 55,

– võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit (A10-0196/2025),

A. arvestades, et Euroopa Komisjoni presidendi Ursula von der Leyeni tellitud ja Mario Draghi koostatud aruandes analüüsitakse põhjalikult ELi struktuurseid probleeme, hoiatades, et ELi majanduskasv võib jääda pikaks ajaks aeglaseks ning see võib lõppkokkuvõttes ohustada jõukust ja sotsiaalset heaolu; arvestades, et Draghi aruandes rõhutatakse, et Euroopa ei saa enam tugineda paljudele neist teguritest, mis on varem majanduskasvu toetanud;

B. arvestades, et ELi ja Ameerika Ühendriikide vahel on tekkinud suur SKP lõhe, mis 2015. aasta hindades mõõdetuna oli 2002. aasta

---

1 ELT C 465, 6.12.2022, lk 109.
2 ELT C 493, 27.12.2022, lk 130.
3 ELT C, C/2024/4216, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.
4 ELT C, C/2024/3996, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3996/oj.
5 Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0090.
6 ELT C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

rohkem kui 15 %-lt suurenenud 2023. aastaks ligikaudu 30 %-ni; arvestades, et seda on peamiselt põhjustanud tootlikkuse suurem aeglustumine Euroopas ning ELi võimetus ära kasutada internetist lähtuvat digirevolutsiooni ja sellega seotud tootlikkuse kasvuvõimalusi, mis on osaliselt tingitud Euroopa siseturu killustatusest;

C. arvestades, et Draghi aruande kohaselt on Euroopa tulevase majanduskasvu põhieeldusteks innovatsioonilõhe kaotamine, ühine kava süsinikuheite vähendamiseks ja konkurentsivõime suurendamiseks, julgeoleku suurendamine ja sõltuvuse vähendamine ning ELi majanduslike, keskkonna- ja sotsiaalsete eesmärkide saavutamine; arvestades, et raporti hinnangul on selleks vaja suurendada investeeringuid ligikaudu 5 % võrra ELi SKPst, mis tähendab vähemalt 750–800 miljardit eurot lisainvesteeringuid aastas;

D. arvestades, et seoses puhtale energiale üleminekuga kasvab kiiresti ülemaailmne nõudlus kriitilise tähtsusega toorme järele, kusjuures samal ajal on Euroopa ülimalt sõltuv ka digitehnoloogia impordist, eelkõige kiipide tootmiseks, kuna 75–80 % ülemaailmsest pooljuhtplaatide tootmise võimsusest asub Aasias; arvestades, et tuleks välja töötada tõeline ELi välismajanduspoliitika, et säilitada liidu sõltumatus ja konkurentsivõime nii selles kriitilises valdkonnas kui ka muudes strateegilistes sektorites;

E. arvestades, et nii Euroopa Ülemkogu tellitud ja Enrico Letta koostatud Letta aruandes kui ka Draghi aruandes rõhutatakse, et siseturg on algusest peale ELi majandust tohutult hoogustanud ja selle ligitõmbavust suurendanud ning on jätkuvalt Euroopa integratsiooni ja väärtuste nurgakivi ja võimas majanduskasvu, jõukuse ja solidaarsuse katalüsaator; arvestades, et rahvusvaheline maastik on siiski põhjalikult muutunud ning seetõttu tuleb siseturgu selle täieliku potentsiaali saavutamiseks veelgi süvendada ja selle loomine lõpule viia;

F. arvestades, et Draghi aruandes on märgitud, et ELi tootlikkuse taastamiseks ning liidu keskkonna- ja sotsiaalsete eesmärkide saavutamiseks on vaja aastas vähemalt 750–800 miljardit eurot lisainvesteeringuid;

G. arvestades, et ELi toetust nii avaliku kui ka erasektori investeeringutele piirab liidu eelarve suurus, selle vähene keskendatus, keerukas juhtimisraamistik ja liiga konservatiivne suhtumine riskidesse; arvestades, et ELi ühised investeeringud, sealhulgas ühiselt rahastatavad turupõhised algatused, on olulised riigipiire ületavate probleemide lahendamiseks, sest võimaldavad mastaabisäästu, edendavad strateegilist autonoomiat ning ühtlasi kaitsevad ja edendavad liidu ühtekuuluvust, tõmbavad ligi erakapitali, suurendavad ELi ülemaailmset konkurentsivõimet

elutähtsates sektorites ja võimaldavad rahastada muid Euroopa avalikke hüvesid;

H. arvestades, et katse luua kapitaliturgude liit, mille komisjoni president von der Leyen seadis strateegiliseks prioriteediks, ei ole viimase kümne aasta jooksul veel oma eesmärke saavutanud; arvestades, et kapitaliturgude liidu vallas siiani tehtud töö näitab, et finantsteenuste täielik integreerimine siseturule on ELi strateegiliste majanduspoliitiliste eesmärkide saavutamiseks väga tähtis;

I. arvestades, et Draghi aruandes analüüsitakse põhjalikult ELi majanduse juhtimist ja konkurentsivõimet;

J. arvestades, et mitme riigi ELiga ühinemise protsessid on alates Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja algusest saanud uut hoogu, mistõttu EL peab valmistuma järgmisteks laienemisvoorudeks ja parandama oma otsustusprotsesse, et tagada liidu tõhus toimimine suurema arvu liikmesriikidega; arvestades, et Draghi aruandes märgitakse, et komisjoni seadusandlik tegevus on hoogustunud ja et EL peaks rangelt kohaldama subsidiaarsuse põhimõtet; arvestades, et Draghi aruandes juhitakse tähelepanu sellele, et ELi otsustusreeglid ei ole liidu laienemise käigus oluliselt muutunud ning et tulevast laienemist ja keerukat ülemaailmset keskkonda arvesse võttes tuleb neid reegleid tugevdada ja ühtlustada; arvestades, et siseturu laiendamine võib märkimisväärselt kasvatada ELi majandust ja tugevdada selle geomajanduslikku positsiooni;

K. arvestades, et Draghi aruandes leitakse ka, et mitu riiki kasutab oma riiklikku vetoõigust selleks, et otsustusprotsessi kaudu tegevust edasi lükata või nõrgestada; arvestades, et aruandes rõhutatakse siiski ka seda, et kuigi ELi tugevdamiseks on vaja aluslepinguid muuta, saab palju ära teha ka sihipäraste kohanduste abil; arvestades, et seetõttu väidetakse aruandes, et üheaegselt Euroopa uue tööstusstrateegia rakendamisega tuleb täiustada ELi institutsioonilist ülesehitust ja toimimist;

L. arvestades, et Draghi aruandes rõhutatakse vajadust ELi otsustusprotsessi lihtsustada, et hõlbustada meetmete vastuvõtmist ELi konkurentsivõime ja majanduskasvu suurendamiseks ning tagada otsuste õigeaegne ja tõhus vastuvõtmine;

M. arvestades, et Draghi aruandes selgitatakse, et ELi poliitilist ja institutsioonilist mudelit saab tugevdada kehtivas õigusraamistikus, kohaldades sihipäraseid sujundamismeetmeid, ilma et oleks vaja aluslepingut muuta; arvestades, et aruandes väidetakse, et sellised meetmed peaksid keskenduma pigem reguleerimise vähendamisele kui ELi õigusnormide ja menetluste arvu suurendamisele;

N. arvestades, et Draghi aruande kohaselt on Euroopa tulevase konkurentsivõime peamised edasiviivad tegurid digipööre ja tehisintellekti arendamine; arvestades, et EL ei ole seni

digirevolutsiooni otsustava tähtsusega võimalusi ära kasutanud ning jääb tehisintellekti suutlikkuse, andmetaristu ja süvatehnoloogia laiendamise valdkonnas üleilmsetest liidritest endiselt maha;

O. arvestades, et Draghi aruandes rõhutatakse, et EL peab tugevdama oma strateegilist autonoomiat ja kaitsevõimet, ületades turu killustatuse, suurendades koostalitlusvõimet ja tugevdades Euroopa kaitsetööstust; arvestades, et Niinistö aruanne täiendab seda visiooni, rõhutades vajadust parandada riskideks valmisolekut, kriisidele reageerimist ning elutähtsa taristu ja tarneahelate vastupanuvõimet; arvestades, et mõlemas aruandes rõhutatakse, et usaldusväärse Euroopa kaitsekoostöö liidu loomiseks on vaja integreeritud juhtimisraamistikku ning püsivaid ja kooskõlastatud investeeringuid ELi tasandil;

Üldised märkused

1. väljendab heameelt Draghi aruande ja selle järelduste ning tegutsemisüleskutse üle; toetab hinnangut, mille kohaselt Euroopal tuleb lahendada eksistentsiaalne probleem, milleks on vaja enneolematut institutsioonilist pingutust, et tänapäeva kiiresti muutuvas geopoliitilises kontekstis konkurentsivõimeliseks jääda ja kasvada; rõhutab, et selline reageerimine peab põhinema liidu demokraatlikul valitsemistaval, institutsioonide võimutasakaalul ja aluslepingute järgimisel; nõuab uuendatud Euroopa strateegiat, mis võimaldab liidul teha õigeaegseid ja tulemuslikke otsuseid, et tagada oma konkurentsivõime ja kestlikkus;

2. rõhutab, et nagu Draghi aruandes märgitud, peab EL kiiresti parandama oma institutsioonilist juhtimist; rõhutab, et nende parandustega peaks kaasnema selge ja kaasav kommunikatsioonistrateegia, mille eesmärk on tagada kodanike kaasamine ja teavitamine paranduste kasust, tagada üldsuse täielik toetus ning edendada ühtekuuluvustunnet ja ühist vastutust; rõhutab, et see, koos vajadusega loobuda killustatud riiklikest toimimisviisidest ning tugevdada ümberfokuseeritud, kiirendatud ja lihtsustatud ELi tasandi otsustusprotsessi võimaldab liidul tegutseda tõelise ülemaailmse osalejana tõhusamalt ja tulemuslikumalt seal, kus see on kõige olulisem; tunnistab, kui oluline on tegeleda nõukogus mitmes valdkonnas tekkinud ummikseisuga; toetab kõiki algatusi, mille eesmärk on välja töötada tulemuslikum otsustusprotsess, mis on ELi konkurentsivõime suurendamise peamine eeldus, samal ajal täielikult järgides ELi lepingu artikli 5 lõigetes 3 ja 4 sätestatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid;

3. rõhutab, et peamised valdkonnad, kus ELi konkurentsivõime suurendamiseks on vaja strateegilist poliitikareformi, on Euroopa siseturu väljakujundamine, hoiuste ja investeeringute liidu loomine, ELi eelarve ja selle rakendamise tõhususe parandamine,

sotsiaalkaitse ning sotsiaalsete ja töötajate õiguste kõrge taseme säilitamine, tehisintellekti ja digiülemineku Euroopa mudeli süvendamine ning Euroopa energialiidu ja Euroopa kaitsekoostöö liidu kujundamine;

4. rõhutab, et strateegilisi poliitilisi reforme ja kavandatavaid muudatusi ELi institutsioonilises struktuuris tuleks käsitleda lahutamatult seotud aspektidena, mida tuleb rakendada koos, et muuta liit konkurentsivõimelisemaks;

ELi juhtimise ümberorienteerimine, kiirendamine ja lihtsustamine

5. väljendab heameelt jõupingutuste üle ELi tööd strateegilise prioriseerimise ja institutsioonilise tõhususe varal ümber orienteerida ja lihtsustada; nõuab, et tugevdataks ELi tegutsemisvõimet seal, kus see annab selget lisaväärtust, tuginedes subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttele; rõhutab, et lihtsustamise, subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse tulemuseks peavad olema arukamad ja mõjusamad õigusaktid ning see ei tohiks kaasa tuua eemaldumist valdkondadest, kus on vaja ELi tasandi meetmeid; rõhutab, et mõjusaks sekkumiseks poliitikavaldkondades, mis soodustavad suuremat majanduslikku konkurentsivõimet, on vaja kohandada aluslepingutega liidule antud pädevust; rõhutab, et selline lihtsustamine ja uus fookus peab kajastuma ka tõhusamas ja lihtsamas institutsioonilises ülesehituses, sealhulgas komisjoni ja volinike kolleegiumi ümberkorraldamises, et suurendada ELi tulemuslikkust ja suutlikkust tegeleda muutuvate probleemidega ning tugevdada tema rolli ülemaailmsel areenil;

6. võtab teadmiseks komisjoni konkurentsivõime kompassi, mis tugineb Draghi aruandele, selles rõhutatud vajaduse suurema strateegilise autonoomia ja vastupanuvõime järele ning tungiva vajaduse suurendada ELi konkurentsivõimet, mis põhineb kestlikkusel, innovatsioonil ja energiajulgeolekul ning sotsiaalsel, majanduslikul ja territoriaalsel ühtekuuluvusel; tunnistab, et konkurentsivõime kompassi rõhuasetus regulatiivsele tõhususele on oluline innovatsiooni edendamiseks, investeeringute leidmiseks ja kestliku majanduskasvu võimaldamiseks; toetab vahendite kasutuselevõttu, et hinnata uute ettepanekute mõju väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning konkurentsivõimele, ning soovitab korrapäraselt jälgida edusamme ja edendada digitaalseid lahendusi, et lihtsustada haldusmenetlusi; rõhutab vajadust tegeleda tööjõu ja oskuste nappuse probleemiga, kuna see kujutab endast struktuurset konkurentsivõime takistust kõigis liikmesriikides; rõhutab siiski, et konkurentsivõime kompassi tuleb edasi arendada, tugevdades ELi institutsioonilist ülesehitust;

7. väljendab heameelt idee üle tugevdada ELi otsustusprotsessi sihipäraste ja strateegiliste konkurentsivõime prioriteetide vallas; on seisukohal, et mis tahes konkurentsivõime koordineerimise vahend

peaks toimima üldise institutsioonilise raamistikuna, mis võimaldab ELil mitte üksnes koordineerida liidu ja liikmesriikide poliitikat, vaid toimida ühtse üksusena; rõhutab, et sellist vahendit peaks juhtima komisjon, seda peaksid jälgima Euroopa Parlament ja nõukogu ning selle suhtes tuleks kohaldada sõltumatut hindamist, mis põhineb selle tulemuslikkusel ja läbipaistvusel ning selle eesmärkide saavutamisel; rõhutab, et demokraatliku legitiimsuse tagamiseks on vaja koostööd riikide parlamentide ja reguleerivate asutustega; rõhutab, et ELi juhtimisse tuleb lõimida sotsiaalpartnerite ja sidusrühmade osalus, et tagada kaasatus ja vastutus;

8. väljendab heameelt eesmärgi üle kiirendada ELi tööd ja kordab oma üleskutset teha edusamme otsustusprotsessi tõhusamaks muutmisel, sealhulgas minna peamistes poliitikavaldkondades üle kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamisele ja seadusandlikule tavamenetlusele, kui see on vajalik; märgib, et mõnes elutähtsas valdkonnas tuleks ette näha kõrgemad hääletamiskünnised; märgib, et juba varem on leitud lahendusi, mis muudavad otsustusprotsessid otsustavamaks; rõhutab näiteks asjaolu, et Amsterdami lepinguga võeti kasutusele kvalifitseeritud häälteenamus, samas lisades teatud poliitikavaldkondades ka konstruktiivse hääletamisest hoidumise võimaluse;

9. nõuab tungivalt, et Euroopa Ülemkogu arutaks Euroopa Parlamendi 9. juuni 2022. aasta ja 22. novembri 2023. aasta resolutsioonides esitatud ettepanekuid konvendi kokkukutsumise kohta kooskõlas ELi lepingu artiklis 48 sätestatud tavapärase läbivaatamismenetlusega ning kaaluks võimaluse korral aluslepingute sihipäraseid muudatusi ELi lepingu artikli 48 lõikes 6 sätestatud lihtsustatud menetluse kaudu, et kiirendada olulisi ja kiireloomulisi reforme; tuletab meelde Euroopa tuleviku konverentsi järeldusi ja nõuab tungivalt, et komisjon ja nõukogu teeksid konkreetseid ja õigeaegseid samme nende soovituste järgimiseks; on seisukohal, et järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle kompromissi saavutamise läbirääkimised annavad olulise võimaluse tõhustada tööd ELi institutsioonilise ülesehituse tugevdamiseks;

10. tuletab meelde Euroopa tuleviku konverentsi järeldusi, eelkõige aluslepingu reformi vajadust, ning nõuab tungivalt, et komisjon ja nõukogu teeksid konkreetseid ja õigeaegseid samme nende soovituste järgimiseks;

11. kordab oma kindlat soovi suurendada ELi suutlikkust tegutseda kiiresti ja tulemuslikult ning parandada otsuste tegemise tõhusust peamistes poliitikavaldkondades; kordab oma nõudmist vajaduse korral laiendada kvalifitseeritud häälteenamust ja seadusandlikku tavamenetlust arvukamatele poliitikavaldkondadele, kasutades aluslepingutes sätestatud üleminekuklausleid, et parandada ELi võimet tegutseda kiiresti ja tulemuslikult;

12. kutsub nõukogu üles kaaluma tõhustatud koostöö kasutamist vastavalt ELi lepingu artiklile 20 juhtudel, kui ühehäälsusel põhinev hääletamine ei võimalda teha olulisi otsuseid ELi kui terviku jaoks olulistes poliitikavaldkondades; rõhutab, et tõhustatud koostöö põhineb liikmesriikide õigustatud vajadustel, kui liit tervikuna ei suuda sellise koostöö eesmärke mõistliku aja jooksul saavutada; rõhutab, et tõhustatud koostöö pakub kaht olulist tagatist, nimelt Euroopa Parlamendi nõusolekut ja Euroopa Liidu Kohtu kohtulikku kontrolli, ning et tõhustatud koostöö raames tehtud otsused põhinevad komisjoni ettepanekul; rõhutab, et tõhustatud koostöö peamine eesmärk on lihtsustada otsuste tegemist; soovitab osalevatel liikmesriikidel aktiveerida ELi toimimise lepingu artiklis 333 sätestatud üleminekuklausel, et minna tõhustatud koostöös üle kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamisele ja seadusandlikule tavamenetlusele; märgib, et Draghi aruandes tehakse ettepanek, et kui ühehäälset kokkulepet kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamiseks ei saavutata, võiksid huvitatud liikmesriigid kaaluda ka valitsustevahelise koostöö kasutamist;

13. rõhutab, et ELi otsustusprotsessi reformimiseks on vaja suurendada Euroopa Parlamendi mõjuvõimu, seades selle nõukoguga võrdsele alusele, ning nõuab, et tugevdataks Euroopa Parlamendi rolli õigusloomeprotsessis; kordab oma nõudmist, et Euroopa Parlament saaks täieliku algatusõiguse; rõhutab, kui tähtis on ajakohastada Euroopa Parlamendi uurimisõigust, et tugevdada demokraatlikku kontrolli ELi täitevvõimu üle;

14. on seisukohal, et ELi toimimise lepingu artikkel 122 on ELi kiiret tegutsemist võimaldav vahend, mis on mõeldud rangelt kriisiolukordades kasutamiseks, kuid rõhutab, et selle kasutamine eeldab tugevat järelevalvet mitte ainult Euroopa Liidu Kohtu, vaid ka Euroopa Parlamendi poolt; rõhutab vajadust tagada tihe koostöö komisjoni, Euroopa Parlamendi ja teiste asjaomaste ELi institutsioonide ja organite vahel; nõuab, et ELi toimimise lepingu artikli 122 aktiveerimise menetlusi täpsustataks ja need muudetaks süstemaatilisemaks, eelkõige andes mõlemale kaasseadusandjale õiguse aktiveerimise üle otsustada;

15. rõhutab tungivat vajadust parandada ELi institutsioonilist ja finantsraamistikku, et liit jääks toimivaks, demokraatlikuks ja konkurentsivõimeliseks ning suudaks uusi liikmeid vastu võtta ja edendada nende edukat integratsiooni, pidades silmas tulevasi laienemisi; rõhutab seetõttu veel kord, et laienemine peab käima käsikäes ELi juhtimise tugevdamisega; ergutab dialoogile ELi ning kandidaatriikide valitsuste, parlamentide ja kodanikuühiskonna vahel kõigi kavandatavate ettepanekute üle ELi institutsioonilise ülesehituse muutmiseks; tunnistab selliste algatuste tähtsust nagu Euroopa poliitiline ühendus, mis võimaldab poliitilist koostööd ja aitab kaasa piirkondlikele dialoogidele ning mis võiks hõlbustada

kandidaatriikide järkjärgulist integreerumist Euroopa Liitu ja selle poliitikasse, muutumata ELi liikmesuse alternatiiviks; rõhutab, et Euroopa Parlamenti tuleks Euroopa poliitilise ühendusega seotud muutustest korrapäraselt teavitada ja temaga konsulteerida, et tagada demokraatlik vastutus ja sidusus ELi institutsioonilise raamistikuga;

ELi tõhus juhtimine peamistes poliitikavaldkondades

16. nõuab, et Euroopa siseturg kujundataks lõplikult välja, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklites 26 ja 114 ning ELi lepingu artikli 3 lõikes 3, et võtta kasutusele selle täielik potentsiaal ja kõrvaldada allesjäänud takistused, sealhulgas ebaõiglane rahvusvaheline konkurents, et lahendada probleemid nagu kõrged energiahinnad, oskuste ja tööjõu nappus, raskused kapitalile juurdepääsul, killustatus ELi õigusnormide rakendamisel, puudulik toetus digiüleminekule ja rohepöördele ning kodanike ja ettevõtete suur halduskoormus, samuti nõuab, et ELis edendataks majanduskasvu, sotsiaalset, majanduslikku ja territoriaalset ühtekuuluvust ning kultuuridevahelist suhtlust; nõuab Euroopa integreeritud kapitalituru arendamist, nagu on ette nähtud ELi toimimise lepingu artiklites 26 ja 63, vastloodud hoiuste ja investeeringute liidu kaudu, mis tugineb lõpuleviimata kapitaliturgude liidule; nõuab, et ELi toimimise lepingu artikli 114 alusel tugevdataks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet, et tõhustada järelevalve ühtsust ja piiriülest koordineerimist hoiuste ja investeeringute liidu raames; märgib samuti, et Letta aruandes tunnistati siseturu majandusliku jõu tähtsust ELi ülemaailmsete ja kaubanduspüüdluste jaoks, sealhulgas majandussuhetes strateegiliste partneritega;

17. toetab nn viienda vabaduse lisamist praegusele neljale, nagu soovitati Letta aruandes, et edendada siseturul teadusuuringuid, innovatsiooni, teadmisi ja haridust teadlaste, novaatorite ja töötajate jaoks;

18. kutsub komisjoni üles tagama, et tulevased algatused ELi konkurentsivõime tugevdamiseks ja ühtse turu süvendamiseks põhineksid meetmetel, mis suurendavad majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, nagu on sätestatud aluslepingutes; rõhutab, et ELi juhtimissüsteemi tuleb täielikult integreerida võrdsete võimaluste, solidaarsuse ja ebavõrdsuse vähendamise institutsioonilised mehhanismid; kordab oma nõudmist tugevdada ELi juhtimisstruktuuride kaudu Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamist ja järelevalvet, seades sellega sotsiaalse progressi ELi otsustusprotsessi keskmesse;

19. kinnitab veel kord, et siseturu eesmärgid peaksid olema kooskõlas mitte ainult vaba liikumise õigusega, vaid ka nn paigalejäämise vabadusega, nagu on kirjeldatud Letta raportis; kutsub seetõttu

komisjoni üles panema volinikule, kelle vastutusalas on ühtekuuluvuspoliitika ja üldhuviteenused, vastutuse paigalejäämise vabaduse eest, ning looma selle voliniku ja liikmesriikide piirkondlike ametiasutuste vahel struktureeritud ja pideva dialoogi, tagamaks, et paigalejäämise vabaduse poliitika oleks hoolikalt kohandatud piirkonna eripäraga ning et austataks ELi piirkondade sotsiaal-majanduslikku ja kultuurilist mitmekesisust; tunnistab, et taristu arendamise, kogukondade kujundamise, töökohtade loomise, avalike teenuste kättesaadavuse ning tööstusele ja investeeringutele sobiva keskkonna edendamine on hädavajalik, et kaitsta inimeste õigust jääda oma piirkonda, ning et see aitab kaasa ELi majandusarengule ja konkurentsivõimele; rõhutab, kui oluline on säilitada ühtekuuluvuspoliitika oluline osa ELi eelarves, tagades, et see vastab tulemuslikumalt piirkondade ja linnade konkreetsetele vajadustele, sealhulgas võimaldades otsesemat juurdepääsu ELi vahenditele; rõhutab vajadust rakendada ühtekuuluvuspoliitika projekte tõhusamalt ja nähtavamalt kohapeal, saavutades käegakatsutavaid tulemusi, mis tugevdavad kodanike kuuluvustunnet ja toetust ELi integratsioonile;

20. rõhutab, et EL peaks tegutsema strateegilistes valdkondades tulemuslikumalt, täiendades riiklikke jõupingutusi ning toetades seda tegevust ELi omavahendite ja koordineeritud panuste kombinatsiooniga, ning rõhutab, et sellised meetmed tugevdaksid Euroopa konkurentsivõimet, innovatsiooni, majanduslikku vastupanuvõimet, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, keskkonna- ja energiasäästlikkust ning kollektiivset julgeolekut; rõhutab Draghi aruande järeldusi arvesse võttes vajadust jätkata avatud ja ettenägelikku arutelu, võttes arvesse taasterahastu „NextGenerationEU“ kogemustest saadud õppetunde; rõhutab ELi tasandi investeerimisvahendite loomise tähtsust Euroopa avalikesse hüvedesse ja teenustesse tehtavate strateegiliste ühisinvesteeringute rahastamiseks, samuti rahastamisprogrammide kohandamise tähtsust, et võtta arvesse kaubanduse ja innovatsiooni muutuvat dünaamikat; rõhutab, et tõelised uued ELi omavahendid on keskse tähtsusega, et võimaldada Euroopa Parlamendil ja nõukogul vastu võtta paindlikud eelarved, mis annavad ELile võimaluse tegutseda autonoomsemalt ja vähendada sõltuvust liikmesriikide eelarvest tehtavatest osamaksetest; juhib tähelepanu sellele, et üks uus ELi omavahend võiks olla näiteks süsiniku piirimeede, millel on liikmesriikide seas suur toetus; tuletab meelde, et oma ettepanekus mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 kohta leidis Euroopa Parlament, et tuleb ületada omakehtestatud piirang, mille kohaselt ELi pikaajalise eelarve suurus ei tohi ületada 1 % liikmesriikide summaarsest kogurahvatulust;

21. rõhutab, et ELi ülemaailmse konkurentsivõime säilitamiseks ja suurendamiseks tuleks ELi eelarvet lihtsustada, et vähendada tarbetut halduskoormust, lihtsustada toetusesaajate juurdepääsu

rahalistele vahenditele ning paremini täita majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse suurendamise eesmärki, tagades, et rahastust saavad need, kes seda kõige rohkem vajavad, eelkõige väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, kohalikud kogukonnad ja sotsiaalmajanduses osalejad, sealhulgas maapiirkondades, äärealadel ja majanduslikult ebasoodsa olukorraga piirkondades; tuletab siiski meelde, et lihtsustamispüüdlused ei tohi kahjustada mitmeaastase finantsraamistiku ja selle programmide aluspõhimõtteid ega nõrgendada demokraatlikku kontrolli nende rakendamise üle; rõhutab, et lihtsustamisega peavad kaasnema tugevad tagatised võrdse juurdepääsu, mittediskrimineerimise ja tulemusliku vastutuse tagamiseks, kusjuures Euroopa Parlament tagab demokraatliku järelevalve kogu rahastamistsükli jooksul;

22. rõhutab, et ELi konkurentsivõime eesmärkide saavutamiseks tuleb ELi institutsioonilisse ja juhtimisraamistikku lisada kliimaneutraalsuse ja kestlikkuse eesmärgid; rõhutab, et reformid peavad järgima aluslepingu sätteid, sealhulgas ELi toimimise lepingu artiklit 194, ning tuleb tagada nende tugev demokraatlik legitiimsus, kaasates Euroopa Parlamendi nende kavandamisse, rahastamisse ja järelevalvesse; rõhutab, kui oluline on tugevdada institutsioonidevahelist koordineerimist ja tagada, et selle valdkonna otsused alluksid tulemuslikule parlamentaarsele kontrollile, tugevdades seeläbi liidu demokraatlikke aluseid;

23. kutsub praeguseid geopoliitilisi probleeme silmas pidades komisjoni ja liikmesriike üles looma tõelise Euroopa kaitsekoostöö liidu ja suurendama Euroopa kaitsetööstuse investeeringuid, eelkõige kasutades tõelisi Euroopa vahendeid, koos uue rahastamise ja täieliku kaitseprogrammiga, sealhulgas hübriidrünnakute vastu, tagades, et võimete planeerimine, arendamine, hankimine ja haldamine toimub ühiselt, märkimisväärsest arvust liikmesriikidest koosnevate rühmadena; kutsub komisjoni üles suurendama praeguste ja tulevaste vahendite järjepidevust, sealhulgas juhtimistasandil, et tagada tulemuslik demokraatlik kontroll uue kaitsekoostöö liidu üle; nõuab, et EL kooskõlas Draghi, Letta ja Niinistö aruannete soovitustega kaotaks turu killustatuse, luues kaitsevaldkonna siseturu, kus kehtivad siduvad ühised õigusnormid; märgib, et sellised ühised õigusnormid tagaksid ausa konkurentsi ja lihtsustaksid kaitseotstarbeliste toodete ristsertifitseerimist, tagades samal ajal täieliku koostalitlusvõime ja asendatavuse, annaksid mastaabisäästu ning suurendaksid võimeid ja ressursse; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles integreerima kaitseinvesteeringud laiemasse julgeolekukontseptsiooni, mis hõlmab ka ühiseid Euroopa algatusi, eelkõige Euroopa ühishuvi pakkuvaid kaitseprojekte, elutähtsa taristu tugevdamist ning teadus- ja arendusprojektide edendamist, seeläbi luues ja säilitades kvaliteetseid töökohti; kutsub Euroopa Ülemkogu üles leppima kokku ELi lepingu artikli 42 lõike 2 aktiveerimises, et luua liidu ühine kaitsepoliitika; rõhutab, et uus

kaitsekoostöö liit peab NATOt täiendama, mitte asendama; võtab teadmiseks asjaolu, et liikmesriigid on asunud järk-järgult kujundama Euroopa kaitsepoliitikat, asutades Euroopa Kaitseagentuuri (EDA) ja alustades alalist struktureeritud koostööd (PESCO); kutsub liikmesriike üles jätkama tööd ühist kaitset pakkuva Euroopa kaitsekoostöö liidu järk-järguliseks loomiseks; tuletab meelde, et käivitusfondi, Euroopa Kaitseagentuuri ja alalise struktureeritud koostöö loomist ning ELi eelarve kasutamist reguleeritakse kvalifitseeritud häälteenamusega; tuletab meelde, et ELi lepingu artikli 44 kohaselt võib rühm liikmesriike samuti otsustada kasutada kvalifitseeritud häälteenamust;

24. rõhutab, et tehisintellekti juhtimise tugevdamine peab põhinema läbipaistvusel ning põhiõiguste ja avaliku huvi kaitsmisel kooskõlas ELi reeglipõhise lähenemisviisiga; kutsub komisjoni üles suurendama Euroopa tehisintellektiameti rolli; väljendab heameelt Euroopa tehisintellekti tegevuskava üle, mille eesmärk on välja töötada ELi tehisintellektimudel, mis põhineb avaliku ja erasektori osalejate koostööl;

°

° °

25. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa Ülemkogule ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.